

Dokumentansvarig

Finans

Jonas Ahlsén

Beslutad av

Regionfullmäktige den 30 maj 2023, § 71/23

Dokumentkategori

Huvuddokument (styrande dokument)

Finanspolicy

Innehåll

1. Inledning	3
Bakgrund	3
Dokumentstruktur	3
2. Finansförvaltning	3
Finansförvaltningens områden	3
Övergripande mål	3
Ansvar och befogenheter	3
Sammanhållen finansförvaltning	4
Investeringsfonder	4
Motparter och förvaring av värdepapper	4
Administrativa förutsättningar	4
3. Rapportering och uppföljning	4
Granskning	4
Internkontroll	4
Rapportering	5
4. Hållbarhet	5
5. Skuld- och likviditetsförvaltning	5
Likviditetsberedskap	6
Skuldförvaltning	6
Likviditetsförvaltning	6
6. Pensionsmedelsförvaltning	7
Målsättning pensionsmedelsförvaltning	7
Tillåtna tillgångsslag	7
Tillgångsallokering och limiter	7
Derivatinstrument	8
7. Donationsmedelsförvaltning	8
Målsättning donationsmedelsförvaltning	8
Tillåtna tillgångsslag	8
Tillgångsallokering och limiter	8
Derivatinstrument	9
8. Övrig finansförvaltning	9
Målsättning övrig finansförvaltning	9
Valutahantering	9
Leasing	9
Bilaga 1: Konventioner och överenskommelser	10

1. Inledning

Finanspolicyn utgör tillsammans med de finansiella riktlinjerna ett övergripande ramverk för finansförvaltningen inom regionen.

Bakgrund

Av Kommunallagen (11 kap. 2–4 §) framgår att kommuner och regioner ska förvalta sina medel på ett sådant sätt att krav på god avkastning och betryggande säkerhet kan tillgodoses. Fullmäktige ska meddela föreskrifter om medelsförvaltningen och särskilda föreskrifter om förvaltning av medel avsatta för pensionsförpliktelser.

Dokumentstruktur

Som komplement till finanspolicyn lämnas mer detaljerade riktlinjer från Regionstyrelsen.

2. Finansförvaltning

Finansförvaltningens områden

Regionens finansförvaltning är i huvudsak uppdelad i fyra områden:

- Skuld- och likviditetsförvaltning
- Pensionsmedelsförvaltning
- Donationsmedelsförvaltning
- Övrig finansförvaltning

Övergripande mål

Den övergripande målsättningen med finansförvaltningen är att vid varje tillfälle säkerställa betalningskapaciteten för regionen. Regionen har härutöver ett långsiktigt åtagande att möta framtida pensionsförpliktelser. Inom ramen för detta ska finansförvaltningen uppnå en så god avkastning på kapitalet och en så låg upplåningskostnad på skulderna som möjligt med hänsyn till fastställda riskmått för respektive område.

Ansvar och befogenheter

Regionfullmäktige (RF)

- ansvarar för att finansförvaltningen sker i enlighet med Kommunallagen 11 kap. 2–4 §
- fastställer och beslutar om förändringar i finanspolicyn
- beslutar om avsättningar till eller uttag från pensionsmedelsportföljen
- fastställer årligen limit för nyupplåning och total ram för upplåning
- beslutar om ingående av borgen samt borgensavgift

Regionstyrelsen (RS)

- följer upp att finansförvaltningen sker enligt finanspolicyn
- ansvarar för regionens finansförvaltning och fastställer i interna styrdokument-beslutanderätt och befogenheter mellan

regionstyrelsen och tjänstemannaförvaltningen utöver det som anges i policyn

- fastställer och beslutar om riktlinjer inom ramen för finanspolicyn
- har ett övergripande ansvar för donationsmedelsförvaltningen
- godkänner upprättande av publika låneprogram
- beslutar om nivå och villkor för interna krediter till ägda bolag och kan även besluta om justering av bolags krediter under löpande år
- rapporterar finansförvaltningens status och utveckling i delårs- och årsrapportering till RF
- ansvarar för att policyn ses över årligen och uppdateras vid behov
- beslutar om internlån

Sammanhållen finansförvaltning

Finanspolicyn omfattar, i tillämpliga delar, även regionens helägda bolag. Regionen ska tillämpa en sammanhållen finansförvaltning, vilket innebär att verksamheter och helägda bolag ska knytas till regionens koncernkontosystem. Även majoritetsägda bolag kan knytas till koncernkontosystemet om det bedöms lämpligt och då finns möjligheten att få en kredit kopplad till koncernkontot. Om majoritetsägda bolag lånar externt ska detta ske med borgen från regionen.

Investeringsfonder

Likviditetsförvaltning, pensionsmedelsförvaltning och donationsmedelsförvaltning ska företrädesvis ske via placeringar i investeringsfonder genom förvärv av fondandelar.

Motparter och förvaring av värdepapper

Placering i investeringsfonder får endast ske med motparter som har erforderliga tillstånd från Finansinspektionen eller, för utländska institutioner, tillstånd motsvarande Finansinspektionens.

Administrativa förutsättningar

Handel med finansiella instrument är centralt i finansförvaltningen och kräver att tydliga riktlinjer och administrativa förutsättningar är etablerade.

3. Rapportering och uppföljning

Granskning

Granskning ska ske av policyefterlevnad och att finansorganisationen arbetar enligt kartlagda processer.

Internkontroll

I syfte att uppnå god intern styrning och kontroll ska verksamheten organiseras på ett sådant sätt att verksamheten är väl överblickbar, transparent, med tydliga mål och god kontroll. Detta utgör en kombination av tydliga strukturer, sundhet och god kultur.

Rapportering

Rapporteringen ska verifiera att placeringar och risker överensstämmer med finanspolicyn. Rapporteringen ska minst innehålla finansförvaltningens resultat, relevanta riskmått samt exponeringar.

Rapportering till regionfullmäktige sker i delårsrapporter och i årsredovisningen. Rapportering till regionstyrelsen eller utskott sker regelbundet under året på basis av framtagna månadsrapporter.

4. Hållbarhet

Fondmedlen ska förvaltas på ett föredömligt sätt genom ansvarsfulla investeringar och ansvarsfullt ägande. Vid förvaltningen ska särskild vikt fästas vid hur en hållbar utveckling kan främjas utan att det görs avkall på de finansiella målen.

Regionens anlitade förvaltare ska inte investera i företag som uppenbart bryter mot kraven i de internationella konventioner som Sverige har undertecknat. De konventioner som bland annat avses anges i bilaga 1.

De investeringsfonder som regionen har investeringar i ska undvika placeringar i företag/företagsgrupper där en icke-oväsentlig del¹ av omsättningen kommer från produktion av tobak, alkoholvaror, pornografi, kontroversiella vapen eller fossila bränslen. Undantag från dessa exkluderingskriterier får göras för företag under omställning.

Om det kommer till regionens kännedom att ett företag som bryter mot dessa hållbarhetskriterier ingår i någon av de investeringsfonder där regionen har innehav ska förvaltaren kontaktas. Baserat på dialogen och tillgänglig information i övrigt ska en helhetsbedömning göras av investeringens lämplighet, varvid bland annat ska beaktas olika åtgärder företaget har vidtagit för att rätta till missförhållandena och företagets agerande i övrigt.

Uppföljning av hur reglerna gällande hållbarhet efterföljs ingår i den årliga uppföljningen av förvaltningen.

5. Skuld- och likviditetsförvaltning

En god likviditetsplanering är avgörande för att nå finansförvaltningens övergripande målsättning; att vid varje tillfälle säkerställa betalningskapaciteten för regionen. För att klara det kan perioder av större investeringar behöva mötas av extern upplåning om de internt genererade medlen inte räcker till. Under perioder med positivt kassaflöde kan istället skulderna amorteras varefter överskottslikviditet kan ackumuleras.

Skuldförvaltning och likviditetsförvaltning är således tätt sammanlänkade och behandlas därför gemensamt i detta kapitel.

¹ Fondbolagens förenings skrift "Vägledning för hållbarhetsrelaterade upplysningar för fonder" från december 2021 använder gränsvärdet 5 %. Bolag som har en högre andel av omsättningen än så från exkluderade branscher väljs bort på hållbarhetsmässiga grunder.

Likviditetsberedskap

Regionens likviditetsbehov för en specifik tidsperiod motsvaras av det prognostiserade kassaflödet exklusive likviditetsflöden i pensionsmedelsförvaltningen.

Skuldförvaltning

Detta avsnitt beskriver hur regionen ska hantera skulder och eventuell överskottslikviditet om regionen har utestående externa räntebärande skulder. Skulder upptagna för externa hyresgäster exkluderas vid beräkningen.

Målsättning skuldförvaltning

Upplåning ska ske till lägsta möjliga långsiktiga lånekostnad givet fastställda riskmått. Extern finansiering av stora projekt eller investeringar ska ske med god framförhållning och vid behov genom upptagande av kreditlöften.

Derivat

Derivatinstrument kan användas för att styra räntebindningstiden i skuldportföljen.

Finansieringsrisk

Med finansieringsrisk avses risken att regionen inte kan uppta lån på marknaden när så önskas alternativt att finansieringen endast kan ske till ofördelaktiga villkor.

För att begränsa finansieringsrisken ska förfallen på låneavtalen spridas ut jämnt över åren.

Ränterisk

Med ränterisk avses marknadsröntans genomslag på regionens räntekostnader.

För att begränsa ränterisken ska delar av skuldportföljen ha bunden ränta.

Likviditetsförvaltning

Detta avsnitt beskriver hur regionen ska agera i sin likviditetsförvaltning om regionen inte har några utestående räntebärande lån. Skulder upptagna för externa hyresgäster exkluderas vid beräkningen.

Målsättning likviditetsförvaltning

Regionens likvida medel ska förvaltas på ett sådant sätt att likviditetsrisken begränsas och att en god likviditetsberedskap upprätthålls vid alla tillfällen. Utöver detta gäller att medlen ska placeras så att en tillfredsställande avkastning erhålls till låg risk. Med tillfredsställande avkastning menas i detta sammanhang en avkastning som inte understiger affärsbankernas inlåningsräntor.

Tillåtna tillgångsslag

Följande tillgångsslag är tillåtna i likviditetsförvaltningen:

- Räntebärande värdepapper
- Likvida medel

Den räntebärande delen av portföljen ska huvudsakligen bestå av räntefonder med hög kreditvärdighet. Endast räntefonder bestående av nominella räntebärande värdepapper är tillåtna.

Ingen valutarisk ska förekomma i likviditetsförvaltningen.

6. Pensionsmedelsförvaltning

Pensionsmedelsförvaltningen styr hur regionen ska agera för att utifrån sina förutsättningar uppnå sitt åtagande om att säkerställa framtida pensionsutbetalningar, det vill säga hur den övergripande målsättningen nås. Regionens pensionsmedelsförvaltning utgörs av flera tillgångsslag som tillsammans bildar en kapitalportfölj.

Målsättning pensionsmedelsförvaltning

Givet regionens åtagande att säkerställa framtida pensionsutbetalningar är avkastningsmålet 3 procent i reala termer, det vill säga justerat för inflation mätt som förändringen av konsumentprisindex. Detta avkastningsmål ska utvärderas över rullande femårsperioder.

Tillåtna tillgångsslag

Pensionsmedelsförvaltningen får innehålla följande tillgångsslag:

- Aktier
- Räntebärande värdepapper
- Alternativa investeringar
- Likvida medel

Inget direktägende av enskilda aktier är tillåtet. En bred branschmässig spridning ska eftersträvas. Likaså ska, för den utländska aktieportföljen, en bred geografisk spridning eftersträvas.

Den räntebärande portföljen kan utgöras av såväl nominella som reala räntebärande värdepapper.

Genom att investera i alternativa investeringar med förväntad låg korrelation till aktier och räntor kan den totala portföljrisken reduceras. Den alternativa portföljen ska spridas över flera innehav/investeringsobjekt.

Tillgångsallokering och limiter

Tillgångsallokeringen uttrycks som en normalportfölj vilket motsvarar den portföljsammansättning som bedöms krävas för att den förväntade avkastningen ska nå avkastningsmålet.

TILLGÅNGSSLAG	ALLOKERING, %		
	Min	Normal	Max
Svenska aktier	5	15	25
Utländska aktier	25	35	45
Aktier, totalt	35	50	65
Räntebärande värdepapper	20	30	40
Alternativa investeringar	10	20	30
Kassa	0	0	10

Inom pensionsmedelsportföljen är valutarisken avgränsad till utländska aktier och, i förekommande fall, alternativa placeringar. Ingen valutarisk ska förekomma inom den räntebärande delen av pensionsmedelsförvaltningen. De jämförelseindex som används vid utvärdering av förvaltningen ska i rimlig omfattning täcka de marknader de representerar.

Derivatinstrument

Derivatinstrument kan användas för att minska risken i portföljen.

7. Donationsmedelsförvaltning

Avsnittet gäller för donationsfonder som ingår i samförvaltning.

Målsättning donationsmedelsförvaltning

För förvaltningen av donationsmedel är den övergripande målsättningen att uppnå en avkastning som möjliggör en årlig utdelning i enlighet med respektive donationsfonds ändamål, samtidigt som kapitalet inflationssäkras.

Tillåtna tillgångsslag

Donationsmedelsförvaltningen får placera kapitalet i följande tillgångsslag:

- Aktier
- Räntebärande värdepapper
- Alternativa investeringar
- Likvida medel

Direktägande av enskilda aktier är tillåtet om det ingick i fondkapitalet när regionen tog på sig förvaltarskapet. Totalt sett ska en bred branschmässig spridning eftersträvas. Likaså ska, för den utländska aktieportföljen, en bred geografisk spridning eftersträvas.

Den räntebärande portföljen kan utgöras av såväl nominella som reala räntebärande värdepapper.

Genom att investera i alternativa investeringar med förväntad låg korrelation till aktier och räntor kan den totala portföljrisken reduceras.

Tillgångsallokering och limiter

Tillgångsallokeringen för donationsmedelsförvaltningen uttrycks som en normalportfölj vilket motsvarar den portföljsammansättning som bedöms krävas för att uppnå målsättning med donationsmedelsförvaltningen.

TILLGÅNGSSLAG	ALLOKERING, %		
	Min	Normal	Max
Svenska aktier	10	20	30
Utländska aktier	30	40	50
Aktier, totalt	45	60	75
Räntebärande värdepapper	20	35	50
Alternativa investeringar	0	5	10
Kassa	0	0	10

Ingen valutarisk ska förekomma i donationsmedelsförvaltningen.

Derivatinstrument

Derivatinstrument kan användas för att minska risken i portföljen.

8. Övrig finansförvaltning

Målsättning övrig finansförvaltning

Den övergripande målsättningen för övrig finansförvaltning är att ha relevanta begränsningar och riktlinjer för att minska risken för oönskade och negativa effekter på regionens resultat. Samtidigt säkerställs att arbetsmetoder upprätthålls i linje med relevanta rekommendationer och lagkrav.

Valutahantering

Transaktioner inom regionen i annan valuta än svenska kronor kan kurssäkras av finansfunktionen enligt denna policy.

Säkring av valutarisker ska alltid övervägas om risken bedöms ha en betydande påverkan på regionens resultat.

Leasing

Generellt gäller att stor restriktivitet ska råda beträffande leasing inom regionen eftersom finansiering i de flesta fall kan erhållas förmånligare på annat sätt.

Bilaga 1: Konventioner och överenskommelser

Sverige har undertecknat en rad konventioner vilka alla betecknas som lika viktiga och ska följas. I FN:s deklaration om mänskliga rättigheter fastslås att de mänskliga rättigheterna är universella och odelbara, hänger ihop och ska inte inbördes rangordnas.

Exempel på konventioner och överenskommelser som avses är följande:

- FN Global Compact
- OECD:s riktlinjer för multinationella företag

Mänskliga rättigheter

- FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna
- FN:s konvention om barnets rättigheter

Arbetsrättsliga frågor

- ILO-konventionerna

Miljö

- Internationella miljökonventioner

Korruption

- FN:s konvention mot korruption

Övriga konventioner

- FN:s konvention om förbud mot användning, lagring, produktion och överföring av antipersonella minor (truppminor) samt om deras förstöring (Ottawa-konventionen)
- FN:s konvention om klustervapen
- Fördraget om ickespridning av kärnvapen
- FN:s konvention om förbud mot kemiska vapen
- FN:s konvention om förbud mot biologiska- och toxinvapen